

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndob/46/2025
Identifikačné číslo spisu: 6125261762
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6125261762.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne O. R., narodenej X. M. XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX W., zastúpenej URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, proti žalovanému JUDr. Richardovi Kontovi, správcovi so sídlom kancelárie Horné záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica, zastúpenému +ULTRA Legal s.r.o., advokátní kancelár, so sídlom Sokolovská 270/201, Výsočany, 190 00 Praha 9, Česká republika, IČ: 028 94 742, konajúcou na území Slovenskej republiky prostredníctvom +ULTRA Legal s.r.o., advokátní kancelár, organizačná zložka, so sídlom Grösslingova 3704/56, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 255 480, o zaplatenie 190 172,37 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Okresného súdu Žilina s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu je Okresný súd Žilina.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom z 30. mája 2025 postúpil spor Okresnému súdu Žilina s poukazom na to, že podľa § 107ab zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) je na konanie podľa § 107 a 107aa príslušný Okresný súd Žilina. Poukázal tiež na ustanovenie § 196a ods. 6 ZKR, podľa ktorého súd, na ktorom prebieha konanie podľa tohto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Zdôraznil, že v predmetnom konaní sa žalobkyňa domáha vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré malo vzniknúť tým, že správca konkurznej podstaty po zrušení konkurzu na jej majetok jej odmieta vydať zostávajúci majetok. Keďže konkurzné konanie bolo vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7K/9/2022, je tento súd kauzálny príslušný na prejednanie tohto (s konkurzom súvisiaceho) sporu.

2. Okresný súd Žilina s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) na rozhodnutie sporu o príslušnosť. Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že nejde o konanie vyvolané osobitnou povahou konkurzného

konania, pretože správca vystupuje ako samostatný subjekt už mimo konkurzu, pričom titulom bezdôvodného obohatenia (podľa názoru žalobkyne) je to, že žalovaný odmieta bez právneho dôvodu žalobkyni vydať jej majetok, a teda k takémuto typu sporu by mohlo dôjsť s akýmkoľvek subjektom bez ohľadu na konkurz. Samotný konkurz bol už aj zrušený uznesením č. k. 7K/9/2022-202 zo 17. januára 2025, pričom oznam o nadobudnutí právoplatnosti predmetného uznesenia bol publikovaný v Obchodnom vestníku č. 38/2025 dňa 25. februára 2025. Okrem toho občianskoprávny charakter predmetného sporu pôvodne uznal aj Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní, keď došlo k vydaniu platobného rozkazu sp. zn. 19Up/367/2025. Z uvedených dôvodov mal Okresný súd Žilina za to, že na prejednanie sporu nie je kauzálne príslušný, keďže v prípade žaloby o zaplatenie titulom bezdôvodného obohatenia je príslušný všeobecný súd žalovaného.

3. Najvyšší súd SR ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Žilina (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Žilina s postúpením sporu nie je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 CSP konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania (§ 36 ods. 2 CSP).

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa § 14 CSP všeobecným súdom fyzickej osoby je súd, v ktorého obvode má fyzická osoba adresu trvalého pobytu.

8. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanja sporu.

9. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané (§ 43 ods. 2 CSP).

10. Podľa § 107a ods. 1 ZKR, ak príslušný súd doručí konkurznému súdu právoplatné rozhodnutie o uložení trestu prepadnutia majetku, konkurzný súd bezodkladne bez návrhu rozhodne o vyhlásení konkurzu na majetok toho, komu bol takýto trest uložený. Konkurzný súd rozhoduje uznesením, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Takto vyhlásený konkurz sa vedie podľa tejto časti zákona.

11. Podľa § 107ab ZKR na konanie podľa § 107a a 107aa je príslušný Okresný súd Žilina.

12. Podľa § 196a ods. 6 ZKR súd, na ktorom prebieha konanie podľa tohto zákona, je príslušný aj na spory vyvolané osobitnou povahou konaní podľa tohto zákona, s výnimkou sporov o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

13. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť bolo potrebné vyriešiť otázku povahy predmetného sporu, teda či ho možno považovať za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania, alebo (ako sa domnieva Okresný súd Žilina) ide o samostatný s konkurzom nesúvisiaci občianskoprávny spor o vydanie bezdôvodného obohatenia. Podľa ustálenej judikatúry, ak žaloba predstavuje autonómnu žalobu,

ktorá nie je založená na konkurznom práve a nevyžaduje si ani začatie takého typu konania, samotná skutočnosť, že správca konkurznej podstaty je stranou sporu, nepostačuje na to, aby toto konanie mohlo byť kvalifikované ako konanie vyplývajúce priamo z konkurzu alebo s ním súvisiace (6Ndc/33/2011, 4Ndc/19/2015, 5Ndob/9/2021, 2Ndob/18/2021, 2Ndob/3/2023, 4Ndob/72/2023, 1Ndob/80/2024, 1Ndob/85/2024). Za spor vyvolaný osobitnou povahou konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania sa štandardne považuje napríklad sporové určenie neúčinnosti právneho úkonu úpadcu voči veriteľovi, o určenie pohľadávky za pohľadávku proti podstate, ako aj všetky konania, ktoré sa dotýkajú konkurznej podstaty alebo s ňou súvisia (STRAPÁČ, Peter. § 20 [Výlučná miestna príslušnosť]. In: ŠTEVČEK, Marek, FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek. Civilný sporový poriadok. 1. vydanie. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 142.). V zmysle záverov uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Ndc/33/2011 z 9. novembra 2011 sa za konania vyvolané konkurzom považujú v zmysle zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „ZKV“) konanie o určenie pravosti, výšky a poradia popretej pohľadávky (§ 23 ZKV), resp. v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“) konanie o určenie právneho dôvodu vymáhateľnosti, výšky, poradia, zabezpečenia zabezpečovacím právom alebo poradia zabezpečovacieho práva popretej pohľadávky (§ 32 ods. 6 ZKR), konanie o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty (§ 19 ods. 2 ZKV), resp. konanie o vylúčenie majetku zo súpisu (§ 78 ods. 3 ZKR), osobitne aj konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle § 26 ZKV, resp. § 53 a nasl. ZKR, prípadne aj konanie o žalobe na určenie neúčinnosti reštrukturalizačného plánu. Za konania súvisiace s konkurzom možno považovať aj sporové konania, v ktorých sa rozhoduje o hmotnoprávných právach a povinnostiach vyplývajúcich zo ZKV, resp. ZKR, príp. tiež z iných právnych predpisov, ktoré osobitným spôsobom upravujú práva a povinnosti účastníkov týchto právnych vzťahov pre prípad konkurzu, príp. úpadku (pozri Sojka, P.: Vis attractiva concursus a konania súvisiace s konkurzom. In Justičná revue č. 1/2010, s. 55). To je napr. konanie o náhradu škody vzniknuté porušením povinností správcu (§ 8 ods. 2 ZKV, § 12 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), príp. iné konanie o náhradu škody v zmysle ZKR (napríklad § 11 ods. 4, § 11 ods. 5, § 66, § 87 ods. 3, 4, 6).

14. Najvyšší súd SR už vo svojom uznesení sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019 vyslovil, že pre stanovenie súdnej príslušnosti je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to, akej súdnej ochrany sa dovoľáva. V okolnostiach toho-ktorého prípadu preto nepôjde o prejednanie meritorneho rozhodnutia vo veci samej, ale o kritériá určujúce príslušnosť súdu ako jednej z podmienok konania. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa sa návrhom na vydanie platobného rozkazu, podanom na Okresný súd Banská Bystrica (ako súd kauzálny príslušný na upomínacie konanie), domáhala voči žalovanému správcovi zaplata sumy 190 172,37 eura s príslušenstvom ako zostávajúcej časti výťažku speňaženia konkurznej podstaty, ktorú správca podľa jej názoru neoprávnene zadržáva. Žalovaný nárok žiadala posúdiť ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia titulom majetkového plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol. Poukázala na to, že v rámci výkonu trestu prepadnutia majetku bol na jej majetok vyhlásený konkurz a za správcu bol ustanovený JUDr. Richard Konta, so sídlom kancelárie Horné Záhrady 2, 974 01 Banská Bystrica (žalovaný). Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4Nt/45/2024 z 28. októbra 2024 došlo k zrušeniu výroku o treste uloženého rozsudkom toho istého súdu sp. zn. 5Tk/2/2021 z 15. novembra 2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/123/2002 zo 16. februára 2022. Na základe tejto skutočnosti Okresný súd Žilina vydal uznesenie sp. zn. 7K/9/2022 zo 17. januára 2025, ktorým konkurz na majetok žalobkyne zrušil z dôvodu, že tu nie sú predpoklady na vedenie konkurzu. Správcovi nepriznal náhradu doposiaľ neuhradených výdavkov ani odmenu z výťažku zo speňaženia majetku po schválení rozvrhov zo všeobecnej a oddelenej podstaty. Žalobkyňa poukázala na to, že podľa ustanovenia § 102 ods. 6 ZKR ku dňu zrušenia konkurzu správca uzavrie účtovné knihy a zostaví individuálnu účtovnú závierku podľa osobitných predpisov. Správca tiež odovzdá úpadcovi, prípadne likvidátorovi všetky potrebné doklady, zostávajúci majetok a zaistí ďalšie činnosti súvisiace so zrušením konkurzu. Po vykonaní týchto činností súd odvolá správcu z funkcie. Žalovaný správca dňa 2. septembra 2024 vypracoval správu o speňažovaní majetku úpadcu a vykonaných úkonoch, z ktorej vyplýva, že zvyšná časť výťažku je v sume 190 172,37 eura. V nadväznosti na uvedené žalobkyňa (cestou svojho právneho zástupcu)

opakovane telefonicky žiadala správcu, aby jej vydal zadržované finančné prostriedky a následne mu zaslala aj predžalobnú výzvu. Napriek tomu správca tieto finančné prostriedky dobrovoľne nevydal, resp. sa dostal do omeškania s ich vrátením.

15. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 9. apríla 2025 platobný rozkaz sp. zn. 19Up/367/2025, ktorým žalovanému správcovi uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni do 15 dní odo dňa doručenia tohto platobného rozkazu istinu 190 172,37 eura s úrokom z omeškania 7,90 % ročne zo sumy 190 172,37 eura od 6. marca 2025 do zaplataenia, alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Ďalším výrokom bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni (prostredníctvom jej zástupcu v konaní) náhradu trov konania vo výške 8 730,25 eura. Žalovaný správca podal proti vydanému platobnému rozkazu odpor, v ktorom poukázal na to, že konkurz súvisiaci s trestným konaním má svoje špecifiká, ktoré je potrebné (aj s ohľadom na možnú trestnoprávnu sankciu) dodržiavať. Zdôraznil, že z jeho strany nejde o úmyselné zadržovanie majetku, ale výlučne o výkon funkcie v súlade so ZKR, zákonom o správcoch a súvisiacimi vykonávacími predpismi. Finančné prostriedky, resp. majetok zaistený v rámci konkurzného konania, ktoré bolo vyvolané trestným konaním, nemožno vydať úpadcovi, a to ani s odkazom na ustanovenie § 102 ods. 6 ZKR. Uvedený právny názor zastáva aj príslušný konkurzný súd, ktorý na dopyt správcu uviedol, že finančné prostriedky nemôžu byť vydané úpadcovi. Keďže však išlo len o telefonické vyjadrenie, navrhol, aby si konajúci súd vyžiadal od Okresného súdu Žilina usmernenie, resp. právny názor, ako s takýmito finančnými prostriedkami nakladať. Zdôraznil, že zákonodarca pri kreovaní ZKR a trestu prepadnutia majetku nemyslel na možnosť obnovy konania v trestnom konaní a jeho dopad na konkurzné konanie v súvislosti s majetkom, ktorý spravujú správcovia konkurzných podstát. V obdobnej konkurznej veci, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 1K/1/2023, kde tiež bol konkurz vyhlásený na majetok fyzickej osoby v dôsledku uloženia trestu prepadnutia majetku a následne bol zrušený, keďže došlo k obnove trestného konania, trestný súd vydal pokyn, aby finančné prostriedky zadržané v rámci tohto konkurzu boli vydané na účet Špecializovaného trestného súdu. Napokon žalovaný namietal aj svoju pasívnu vecnú legitímáciu v spore s poukazom na to, že hoci konkurz na majetok žalobkyne bol zrušený, žalovaný ku dňu vydania platobného rozkazu nebol odvolaný z funkcie správcu, čo v zmysle ustanovení ZKR znamená, že vo veciach majetku žalobkyne koná žalovaný v mene a na účet úpadcu, t. j. osoba žalobcu a žalovaného je totožná.

16. Na výzvu Okresného súdu Banská Bystrica zaslala žalobkyňa k odporu žalovaného svoje vyjadrenie spolu s návrhom na pokračovanie v konaní na Okresnom súde Banská Bystrica ako súde, ktorý je príslušný na prejednanie predmetnej veci. Následne Okresný súd Banská Bystrica listom zo 14. mája 2025 upovedomil strany sporu o pokračovaní v konaní na Okresnom súde Banská Bystrica podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínanom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vec bola pôvodne zapísaná do súdneho registra „C“, avšak na základe pokynu podpredsedníčky Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 22. mája 2025 bola prevedená do súdneho registra „Cbí“ a bola jej pridelená nová spisová značka 26Cbi/6/2025. Následne Okresný súd Banská Bystrica postúpil predmetný spor Okresnému súde Žilina, ktorý je na jeho prejednanie a rozhodnutie kauzálné príslušný podľa § 196a ods. 6 ZKR, keďže ide o spor súvisiaci s konkurzom a konkurzné konanie na majetok žalobkyne bolo vedené práve na Okresnom súde Žilina (ako súde príslušnom podľa § 107ab ZKR). Okresný súd Žilina s postúpením sporu nesúhlasí, argumentujúc tým, že správca v spore vystupuje už „mimo“ konkurzu (keďže tento bol právoplatne zrušený) a k takémuto sporu (o vydanie majetku zadržovaného bez právneho dôvodu) by mohlo dôjsť s akýmkoľvek žalovaným bez ohľadu na konkurz. Podľa jeho názoru sa jedná o občianskoprávny spor, čo pôvodne uznal aj samotný Okresný súd Banská Bystrica.

17. S názorom Okresného súdu Žilina o povahe predmetného sporu sa Najvyšší súd SR nestotožnil. Aj keď žalobkyňa žiada posúdiť žalovaný nárok ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia (ktorý právny inštitút je upravený výlučne v Občianskom zákonníku), tak to ešte neznamená, že konajúci súd nárok takto aj posúdi (iura novi curia). Navyše je nesporné, že k tvrdenému bezdôvodnému obohateniu žalovaného malo dôjsť v súvislosti s výkonom jeho funkcie správcu v konkurze vyhlásenom na majetok žalobkyne (úpadcu), ktorej funkcie (ako sám potvrdil) doposiaľ nebol zbavený. Pritom okolnosť, že konkurz na majetok žalobkyne bol právoplatne skončený (zrušený uznesením Okresného súdu Žilina sp.

zn. 7K/9/2022 zo 17. januára 2025), je bez právneho významu, pretože je tu zjavná súvislosť predmetu tohto sporu s konkurzom vedeným na majetok žalobkyne a sama žalobkyňa svoj nárok odvodzuje od porušenia ustanovenia § 102 ods. 6 ZKR zo strany žalovaného správcu. Najvyšší súd SR považuje za nepochybné, že nebyť existencie konkurzu vyhláseného a vedeného na majetok žalobkyne (a v rámci neho realizovaného speňaženia konkurznej podstaty), predmetný spor o vydanie bezdôvodného obohatenia (titulom neoprávnene zadržovaného zostatku výťažky speňaženia) by nikdy nevznikol. Nejde preto o autonómny, s konkurzom nesúvisiaci spor o vydanie bezdôvodného obohatenia, ako sa (mylne) domnieva Okresný súd Žilina. Neobstoí ani tvrdenie, že občianskoprávny charakter predmetného sporu uznal pôvodne aj sám Okresný súd Banská Bystrica, keďže zo spisu vyplýva, že po podaní odporu v upomínacom konaní bola síce vec pôvodne zapísaná do súdneho registra „C“, avšak sudca, ktorému vec napadla, predložil spis predsedovi súdu na vydanie pokynu na prevedenie veci do správne určeného súdneho registra „Cbi“, pričom už v tomto predložení spisu (č. 1. 45 spisu) sudca vyslovil názor, že na konanie je kauzálne príslušný Okresný súd Žilina. Následne podpredsedníčka Okresného súdu Banská Bystrica pokynom zo dňa 22. mája 2025, vydaným podľa § 152 ods. 10 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy na prevedenie veci v znení neskorších predpisov, vec previedla do registra „Cbi“, do ktorého sa (podľa prílohy č. 1 citovanej vyhlášky) zapisujú žaloby v sporoch vyvolaných konkurzom a reštrukturalizáciou alebo súvisiacich s konkurzom a reštrukturalizáciou.

18. S účinnosťou od 1. júna 2023 je príslušnosť súdov na konania vyvolané osobitnou povahou konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania, s výnimkou sporov o vyporiadanie BSM, upravená priamo v ZKR, a to ako kauzálna príslušnosť. Podľa § 196a ods. 6 ZKR je na spory vyvolané osobitnou povahou konkurzného konania alebo reštrukturalizačného konania príslušný súd, na ktorom prebieha konkurzné alebo reštrukturalizačné konanie. Použitý výraz „prebieha“ nemožno vykladať doslova, teda tak, že konkurzné alebo reštrukturalizačné konanie musí v čase začatia vyvolaného sporu stále prebiehať. Typickým príkladom sporu vyvolaného osobitnou povahou konkurzného konania, ktorý je možné začať a viesť aj po skončení samotného konkurzného konania, je spor o náhradu škody, ktorú správcu spôsobil v súvislosti s výkonom správcovskej činnosti (§ 12 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Preto aj predmetný spor, v ktorom žalobkyňa svoj nárok vyvodzuje z tvrdeného porušenia povinností správcu, vyplývajúcich mu z ustanovenia § 102 ods. 6 ZKR, možno nepochybné považovať za spor súvisiaci s konkurzným konaním, ktoré sa viedlo na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7K/9/2022.

19. Najvyšší súd SR vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Okresného súdu Žilina s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica nie je dôvodný a na konanie v predmetnom spore je kauzálne príslušný Okresný súd Žilina podľa § 196a ods. 6 ZKR.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.